

Tilsynserklæring for skoleåret 2018/2019 for Rudolf Steiner skolen i Silkeborg:

1. Skolens navn og skolekode

Skolekode: 743026	Skolens navn: Rudolf Steiner skolen i Silkeborg
----------------------	--

1.1 Navn på den eller de tilsynsførende

Thomas Aas Grandahl

2. Angivelse af datoer for tilsynsbesøg samt i hvilke klasser og fag, tilsynet har overværet undervisningen, på de enkelte datoer.

Efter lov om friskoler og private grundskoler § 9 d, skal den tilsynsførende overvære undervisningen i et omfang afstemt efter skolens størrelse, svarende til mindst én hel skoledag, overvære undervisningen inden for hvert af de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i, drøfte indholdet af skolens undervisningsplaner med skolens leder og lærere og vurdere det anvendte undervisningsmateriales faglige og pædagogiske kvalitet.

Dato	Klasse	Fag	Fagområde	Tilsynsførende
22-11-2018	2/3 Klasse	Matematik	Naturfag	Thomas Aas Grandahl
22-11-2018	3 -9 Klasse	Jule værksted	Praktiske/musiske fag	Thomas Aas Grandahl
01-04-2019	1. Klasse	Dansk	Humanistiske fag	Thomas Aas Grandahl
01-04-2019	2/3 Klasse	Dansk	Humanistiske fag	Thomas Aas Grandahl
01-04-2019	4/5 Klasse	Eurytmi	Praktiske/musiske fag	Thomas Aas Grandahl
01-04-2019	2/3 Klasse	Engelsk	Humanistiske fag	Thomas Aas Grandahl
01-04-2019	4. - 9. Klasse	Kor	Praktiske/musiske fag	Thomas Aas Grandahl
01-04-2019	8/9 Klasse	Håndarbejde	Praktiske/musiske fag	Thomas Aas Grandahl
01-04-2019	6/7 Klasse	Tysk	Humanistiske fag	Thomas Aas Grandahl
04-04-2019	6/7 Klasse	Biologi	Naturfag	Thomas Aas Grandahl
04-04-2019	8/9 Klasse	Historie	Humanistiske fag	Thomas Aas Grandahl
04-04-2019	8/9 Klasse	Engelsk	Humanistiske fag	Thomas Aas Grandahl
04-04-2019	8/9 Klasse	Engelsk	Humanistiske fag	Thomas Aas Grandahl

04-04-2019	8/9 Klasse	Dansk	Humanistiske fag	Thomas Aas Grandahl
------------	------------	-------	------------------	---------------------

2.1 Beskrivelse af tilsynsbesøg

Tilsynsbesøg er meget andet end decideret overværelse af undervisning, samtalerne med lærere og elever giver meget til forståelsen af skolens virke. Jeg har i dette skoleår hørt om skolens byggeplads, hvor elever fra 2. - 5. klasse bygger et hus fra grunden, et spændende projekt med hands-on for eleverne. Projektet kræver vedholdenhed, fysiske kræfter og giver samtidig en enestående mulighed for at være med i en byggeproces og lære f.eks. matematik gennem hænderne. Under en samtale med en lærer forstår jeg at busturen til byggepladsen giver mulighed for at eleverne 2 og 2 får grammatikhæfter så turen derud også udnyttes.

På tilbageturen er eleverne nok så opfyldte af oplevelser at disse mapper bliver i tasken.

Jeg har 2 gange været inviteret med til lærerkonferencer på skolen og et bestyrelsesmøde, der var begge steder en god fri stemning præget af ligeværd, og det blev til gode snakke om forventninger til mig som tilsynsførende og relationen skole-tilsynsførende, hvor vi mærkede hinanden efter, i et oprigtigt forsøg på at forstå og anerkende hinanden.

3. Foregår undervisningen udelukkende på dansk i alle fag, sprogfag undtaget?

Ja

Efter lov om friskoler og private grundskoler m.v. § 2, stk. 3 er undervisningssproget i en fri grundskole dansk, dog er undervisningssproget i de tyske mindretalsskoler tysk. § 6 a Skolens lærere skal beherske dansk i skrift og tale, dette gælder dog ikke lærerne ved de tyske mindretalsskoler eller ved skoler, der har fået godkendt et andet undervisningssprog end dansk.

3.1 Uddybning

Alt undervisning foregår på formfuldendt og flot dansk.

4. Står undervisningen inden for det humanistiske fagområde mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

Efter lov om friskoler og private grundskoler § 9 d, skal den tilsynsførende, overvære undervisningen i et omfang afstemt efter skolens størrelse, svarende til mindst én hel skoledag, overvære undervisningen inden for hvert af de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i, drøfte indholdet af skolens undervisningsplaner med skolens leder og lærere og vurdere det anvendte undervisningsmateriales faglige og pædagogiske kvalitet.

4.1 Uddybning

Skolen har en høj standard indenfor de humanistiske fag.

5. Står undervisningen inden for det naturfaglige fagområde mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

Efter lov om friskoler og private grundskoler § 9 d, skal den tilsynsførende, overvære undervisningen i et omfang afstemt efter skolens størrelse, svarende til mindst én hel skoledag, overvære undervisningen inden for hvert af de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i, drøfte indholdet af skolens undervisningsplaner med skolens leder og lærere og vurdere det anvendte undervisningsmateriales faglige og pædagogiske kvalitet.

5.1 Uddybning

Undervisningen i naturfagene står mål med folkeskolen.

6. Står undervisningen inden for det praktisk-musiske fagområde mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

Efter lov om friskoler og private grundskoler § 9 d, skal den tilsynsførende, overvære undervisningen i et omfang afstemt efter skolens størrelse, svarende til mindst én hel skoledag, overvære undervisningen inden for hvert af de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i, drøfte indholdet af skolens undervisningsplaner med skolens leder og lærere og vurdere det anvendte undervisningsmateriales faglige og pædagogiske kvalitet.

6.1 Uddybning

Undervisningen i den praktisk-musiske fagblok er langt forud for folkeskolen ifht. fagenes eksistens op gennem skolelivet og der er et fokus, krav og forventninger i et omfang der er svært at se for sig i folkeskoleregion.

Under tilsynet den 22/11 -18 oplevede jeg hele skolen lave juleværksteder, der blev fabrikeret en stor mængde produkter til den årlige julebazar. Der blev arbejdet på tværs af klasserne med lysestøberi og bivokslys, bolcheværksted, bageværksted med småkager og marmelade, et sløjdværksted med lysestageproduktion, et tekstilværksted med nisser og et vandrende sangværksted, der gik rundt og sang julesange for de forskellige værksteder på skolen.

I sammehæng hermed var jeg på besøg i børnehaveklassen, hvor der blev lavet koglenisser og så hvordan eleverne her hjalp til med at bage boller, og andre dagligdags gøremål som at vaske tøj etc.

I børnehaveklassen var tegninger et centralt udtryksmiddel og de bliver set som et kommunikationsmiddel til dels istedet for bogstaver og sætninger.

Som noget helt specielt har Steinerskolen (erne) eurytmi på skemaet, jeg var så heldig at opleve en eurytmi-time med 4./5. klasse. Eleverne var iklædt blå eller røde dragter og hvide indesko. Der blev gået ind til et stykke klassisk

musik, mesterligt spillet af læreren på skolens flygel. Eleverne lavede først bogstaverne med kroppen fælles, derefter lavede en elev øvelsen selvstændigt. Det var et smukt og fint fællesskab med krop, bevægelse, musik og sammenhold i en organisk tanke. Timen sluttede af med en stor øvelse med kobberstænger og eleverne udviste for det meste stor koncentration.

Skolens kor (4.-9. klasse) havde korundervisning den 1/4 2019, efter en lille opvarmning synges der 4 sange, alle med det flotte flygelakkompagnement. Læreren er insisterende gennem timen og der bliver sunget godt til af eleverne, det lyder godt.

I håndarbejde med 8./9. klasse er der en hyggelig stemning, antallet af elever og lærerens rolige tilstedeværelse giver mulighed for en differentieret undervisning, der bliver syet T-shirts, nogle strikker, broderer eller syr trøjer og toppe. Eleverne viser mig eksempler på tidligere produkter på deres mobiler, virkelig et højt og flot niveau.

7. Står elevernes standpunkt i dansk mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

7.1 Uddybning

Jeg vil her gerne fremhæve 2 undervisningssituationer hvor der blev lavet vedkommende og relevant undervisning. 2./3. klasse arbejdede med ordklasser og var kommet til tillægsord; efter den sædvanlige lektionsintro med sang, var opgaven at beskrive en ting man ønskede sig. Eleven måtte kun beskrive med tillægsord og resten af klassen skulle så efterhånden gætte sig til det. Herefter gik undervisningen hurtigt over i elevernes egne grammatikhæfter; det blev til klassisk grammatikundervisning, hvor eleverne i deres liniefrie hæfter skrev tegninger med farveblyanter, efter 10 min lægges hæfterne væk i hylden under bordet og opmærksomheden rettes mod tavlen og endnu en fælles øvelse (bøjning af udsagnsord, svage og stærke bøjninger). Timen slutter med en fortsat fortælling (en sød og opbyggelig historie om fossiler/energiformer). Igennem timen bruger læreren 2 glas, hvor der er grønne perler i det ene og røde perler i det andet, snak og dårlig opførelse giver en ekstra rød, hvorimod en god handling eller ord giver en ekstra grøn. Denne letforståelige adfærdsregulering giver god mening og klassen guides gennem en time med opmærksomhed og ro til læring. Variationen i undervisningen som i denne time er bærende for meget af undervisningen, specielt i de yngre klasser.

Det andet eksempel i danskundervisningen er fra 9. klasse, hvor eleverne netop afsluttede et forløb med store malerier, eleverne har selv fabrikeret nogle virkelig flotte produkter og i den afsluttende snak mellem lærer og elever, bliver der talt om usikkerheden og ulyst til at illustrere; som en pige udtaler: "Før gad jeg egentlig ikke lave sådan noget, jeg gjorde mig ikke umage, fordi jeg ikke var god til det og syntes jeg var dårlig." En anden elev siger; "En tegning kan fortælle mere end 17 sider." Læreren samler op og snakker om at "man møder sig selv i sådan en opgave". Det blev en fin snak vekslede med billedeanalyse og de udfordringer og muligheder som projektet har givet eleverne.

8. Står elevernes standpunkt i matematik mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

8.1 Uddybning

En matematik time i indskolingen i efteråret 2018. Efter den obligatoriske igangsætnings-seance sætter læreren aktiviteterne igang, de langsomme og ukoncentrerede elever rettesættes ikke, men "samles op" af fællesskabet i løbet af 5 minutter. Der er en vekslen mellem fælles og individuelle opgaver. Eleverne bruger små kridttavler!, godt til finmotorikken og værktøjet fungerer egentligt fint i løbet af timen. 3 elever går rundt og "tjekker" de andres regnestykker, det giver plads til at læreren kan koncentrere sig om dem, der har brug for lidt ekstra opmærksomhed, fagligt og socialt. En dreng udbryder på et tidspunkt; "det er jo herrenemt." En god oplevelse for ham.

9. Står elevernes standpunkt i engelsk mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

9.1 Uddybning

I engelsk er der 2 episoder der står tilbage; en engelsktime kombineret med tysk (!) i indskolingen. Der er igen en del forskellige aktiviteter, en sjov øvelse er, hvor læreren opfører en lille situation (på engelsk) og eleverne så gætter hvad der foregår. Der arbejdes med opmærksomhed, lytning, oversættelse og mundtlig fremlæggelse. Efter ca. halvdelen af timen går undervisningen over i tysk, hvor der igen er remser, sange og fælles øvelser med tal og farver. En sjov blanding, måske det bunder i tilfældighed, måske det bunder i en sprogforståelse hvor fremmedsprogene kan bygge ovenpå hinanden og hvor det i sidste ende handler om at have kommunikativ kompetence.

I 9. klasse arbejdes der med tids- og alderssvarende lærebogsmateriale "Lets do it" 5, der bliver udelukkende talt engelsk i timen, flere af eleverne er virkelig gode til engelsk. Efter gennemgang af lektier gives der 2 sider for til næste dag, den sidste tredjedel af timen går undervisningen over i et igangværende forløb om Oliver Twist, der bliver genfortalt og lyttet, alt sammen på engelsk.

10. Fører skolen til prøve i historie?

Nej

10.1 Årsag

Prøvefri skole jf. §8a, stk. 6

10.3 Uddybning

Jeg har haft lejlighed til at gennemlæse forskellige "Vidnesbyrder", der er meget grundige beskrivelser af den enkelte elevs sociale og faglige kompetencer og indsatsområder. Dokumentet er delt op i alle elevens fag og de forskellige lærere skriver samvittighedsfuldt, ærligt og med stor respekt for den enkelte elev. "Vidnesbyrderne" laves hvert skoleår og i en sammenligning med folkeskolens "nationale test" og øvrig "målstyring og fokus på den enkelte elev", er det tydeligt at det her er vedkommende for den enkelte elev og brugbart i deres videre udvikling. Jeg vurderer at en af de afgørende parametre er den enkelte lærers interesse og stillingtagen til eleven, og at alle parter elev, lærere, forældre kan se værdien i det skrevne.

Vidnesbyrderne kan give et godt grundlag for udvikling sammen med lærere og forældre. Det er et stort lærerarbejde som giver mulighed for både refleksion, evaluering og fastholdelse, i stedet for målstyring og

ationale test. Håber de bruger det til planlægning af skoleåret. Der kunne evt. tænkes ind, at vidnesbyrderne fungerede som løbende "Portefølje-agtige" evalueringer som lærerne kunne bruge sammen med eleverne gennem skoleåret.

11. Står skolens samlede undervisningstilbud ud fra en helhedsvurdering mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen

Ja

11.1 Uddybning

Skolens undervisningstilbud er ikke som folkeskolens. Det er anderledes, skolen har meget detaljerede formål, delmål og slutmål for alle fag, og det er min opfattelse at disse mål er levende og i brug hver eneste dag.

Steinerskolen har vel egentlig mindst ligeså mange mål, som man sigter den daglige undervisning efter, som man har i folkeskolen.

F.eks. skal man (kort fortalt) i historie på 4. klassetrin arbejde med nordisk mytologi og sagnhelte. Men mere som historier, der fortæller om mennesket så eleverne kan relatere til eget liv end egentlig historieundervisning. Det er vel ikke helt forkert at påstå at skolen har sin egen historiekanon som folkeskolen har sin. jvf. vejledningen til faget historie på EMU.dk.

Et blik på de 3 kompetenceområder i fagformålet for folkeskolens historieundervisning fortæller mig samtidig at undervisningen på Steinerskolen står mål med folkeskolens.

Derudover er det min oplevelse at lærerne er relationsstærke voksne, et afgørende parameter ifht. at undervisningen lykkes.

12. Forbereder skolen efter sit formål og i hele sit virke eleverne til at leve i et samfund som det danske med frihed og folkestyre?

Ja

12.1 Uddybning

13. Udvikler og styrker skolen elevernes demokratiske dannelse?

Ja

13.1 Uddybning

14. Udvikler og styrker skolen elevernes kendskab til og respekt for grundlæggende friheds- og menneskerettigheder?

Ja

14.1 Uddybning

15. Er der kønsligestilling på skolen?

Ja

15.1 Uddybning

Et næsten malplaceret spørgsmål i sammenhæng med skolen, det er som om diskussionen om køn falder væk idet både lærere og elever iblandt opleves som fuldstændig jævnbyrdige og jeg har altid oplevet en fri og utvungen dialog,, hvor det er argumenterne fremfor køn eller f.eks. ledelsesniveau der er afgørende.

16. Har skolens elever dannet elevråd eller varetager eleverne på anden demokratisk måde deres fælles interesser vedrørende skolen?

Ja

16.1 Uddybning

Skolen har i dette skoleår oprettet et elevråd, der har lagt møder ind i skolens årsplan den sidste tirsdag i måneden. Jeg har mødtes med forkvinden og næstformanden for elevrådet, der begge gav udtryk for et fungerende råd.

Elevrådet er fra 4. – 9. klasse.

Begge elever gav udtryk for at føle sig hørt af lærerne, "de er gode til at lytte". "Det var de egentlig også før, men det er godt at have et struktureret sted at mødes i stedet for det før var lidt mere tilfældigt".

Møderne er som skrevet planlagte og der en bog til dagsorden og referat.

Elevrådet har planlagt årets fastelavn, ellers er det omkring vigtige emner som koste, forskellige bolde og toiletpapir der diskuteres:-)

18. Donationer

Har skolen i det foregående regnskabsår modtaget en eller flere donationer som tilsammen overstiger 20.000 kr. eksklusive moms fra samme donator?

Nej

18.1 Oplys navn og adresse og beløb i kr. eksklusive moms i forbindelse med donatorer, der har givet en eller flere donationer, der tilsammen overstiger 20.000 kr. eksklusive moms. Donationerne kan være givet som kontantbeløb, varer, tjenesteydelser mv.

Navn	Adresse	Beløb i kroner
------	---------	----------------

19. Tilsynets sammenfatning

Steinerskolen i Silkeborg lever efter min vurdering op til "stå mål med" kravene, men den gør selvfølgelig også andet end det. På nogle områder kunne en mere fokuseret tilgang måske give noget mere til skolen. Jeg synes det vil være oplagt at arbejde med de muligheder der ligger i f.eks. tekstarbejde i dansk i de ældste klasser ved at arbejde med blogs, kortfilm, Podcast a la Third Ear, hvor tekstarbejdet flyttes over i at være selvproducerende, som jeg jo ellers ser mange andre steder på skolen i forbindelse med ældre kulturteknikker/håndværksmetoder.

Eleverne opleves generelt som reflekterende, åbne og ærlige. De giver udtryk for, at der er plads og ro til at være den man er og mobning er stort set fraværende på skolen. Det kommer naturligvis ikke af sig selv og skal til dels tilskrives skolens kultur og de lærere der hver dag anstrenger sig for at gøre deres bedste.

Lærebogssystemer bruges ikke på skolen, det tætteste man kommer er brugen af lærebøger (Gut gemacht serien og Lets do it serien fra forlaget Delta) i fremmedsprogsundervisning, tysk og engelsk. Der arbejdes derimod tæt ud fra skolens egne læreplaner og eget produceret materiale.

Generelt opleves skolen som værende tro mod sine principper og der gøres hver dag en indsats for at lave en god skole for eleverne. Jeg håber jeg med denne tilsynserklæring har givet mulighed for at få et ærligt og oprigtigt indblik i skolens virke og jeg giver mine anbefalinger til skolens ledelse, lærere, forældre og bestyrelse i deres bestræbelser på at videreudvikle skolen fremover.